

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет природничих наук

Кафедра **географії та природознавства**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Ландшафтознавство

Освітня програма **Середня освіта (географія)**

Спеціальність **014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)**

Спеціалізація **014.07 Географія**

Галузь знань **01 Освіта/Педагогіка**

Затверджено на засіданні
кафедри
Протокол №8 від
“28” лютого 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Ресурсне забезпечення
6. Контактна інформація
7. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Ландшафтознавство
Освітня програма	Середня освіта (географія)
Спеціалізація (за наявності)	014.07 Географія
Спеціальність	014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	вибіркова
Курс / семестр	3/5
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	укр
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу

Метою вивчення дисципліни є засвоєння теоретичних і практичних питань ландшафтознавства для прикладних цілей.

Завдання:

- розкрити теоретико-методичні основи вчення про географічний ландшафт, його морфологічну структуру, класифікацію, динаміку, стани, зміни під впливом господарської діяльності, особливості використання ПТК як об'єктів раціонального природокористування, охорони природи та моніторингу;
- сформувані вміння та навички характеризувати морфологічні одиниці ландшафтів, стани ПТК, їх зміни під антропогенним фактором; складати ландшафтні карти, профілі їх описи.

Компетентності

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, прийняття на цій основі адекватних рішень у професійній діяльності.

ФК 1. Наявність системи наукових знань із дисциплін фундаментальної та професійної підготовки, здатність до їх застосування на практиці.

ФК 2. Здатність вільно оперувати фаховими поняттями і термінами для виконання професійних завдань.

ФК 6. Здатність працювати із навчально-методичною та науково-географічною літературою, систематично підвищувати професійно-педагогічну кваліфікацію.

ФК 8. Здатність використовувати сучасні методологічні засади предметної спеціалізації, теорії та історії географічної науки для орієнтування у сучасних напрямках галузевих наукових досліджень, використання їх елементів в освітньо-професійній діяльності.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Здатність застосовувати базові знання із фундаментальних природничо-

математичних (вищої математики, фізики, хімії, геології) та суспільно-гуманітарних (філософії, історії, культурології) для глибшого розуміння сутності процесів та явищ у природних оболонках Землі, життєдіяльності людського суспільства.

ПРН 2. Здатність демонструвати глибокі знання сучасних концепцій і теоретичних положень географічної науки, її структурних компонентів, розуміння особливостей та закономірностей просторової організації ландшафтної оболонки Землі.

ПРН 3. Оволодіння методологічними підходами, конкретними методами та прийомами дослідження, які використовуються у процесі географічного вивчення глобальної, регіональних та локальних геосистем.

ПРН 12. Здатність чітко і логічно відтворювати базові знання з географії, компетентно розкривати сутність та цінність результатів нових наукових досліджень, нових тенденцій розвитку людської цивілізації.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Ландшафтознавство як наука	Розглянути історію становлення, розвитку та сучасний стан ландшафтознавства. Обґрунтувати перспективи розвитку ландшафтознавства. Виокретити об'єкт і предмет ландшафтознавства та розкрити прикладне значення науки.	Тести, Практичні завдання
2	Геосистемна концепція – методологічна основа ландшафтознавства	Розкрити поняття геосистеми та розвиток системних уявлень. Обґрунтувати властивості геосистем. Сформулювати розуміння ландшафту як системи.	Тести, Практичні завдання
3	Ландшафтний рівень диференціації географічної оболонки	Розкрити різні тлумачення поняття “ландшафт”. Обґрунтувати властивості ландшафту. Розглянути компоненти ландшафту та обґрунтувати межі ландшафту	Тести Практичні завдання
4	Морфологічна структура ландшафту	Розглянути морфологію ландшафту. Обґрунтувати розуміння фації як найменшої одиниці ландшафтної структури. Розкрити основні характеристики урочища та проміжні одиниці морфологічної будови ландшафту	Тести, Практичні завдання
5	Сучасна структура ландшафтознавства	Розглянути сучасний стан та обґрунтувати перспективи розвитку палеоландшафтознавства, історичного, аквального ландшафтознавства, ландшафтознавства гірських країн, антропогенного, урбаністичного ландшафтознавства, ландшафтної екології, космічного ландшафтознавства, геофізики та геохімії ландшафтів	Тести, Практичні завдання
6	Антропогенна трансформація ландшафтів	Розкрити основні чинники нестійкості ландшафту до антропогенних впливів, розглянути поняття про антропогенні модифікації природних комплексів та види	

	ландшафтів за ступенем антропогенної трансформації. Обґрунтувати поняття про культурний ландшафт.	
--	---	--

4. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Система контролю знань здійснюється через: поточний контроль – 50 балів; підсумковий контроль (екзамен) – 50 балів
---	--

5. Накопичування балів під час вивчення дисципліни

Вид навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Поточний контроль	50
Лекція	10
Практична робота	30
Самостійна робота	10
Підсумковий контроль	50
екзамен	50
Додаткові заохочувальні бали, які можуть доповнити оцінку до 100 балів	10
Разом	100

Заохочувальні бали

1. Участь у дискусіях (до 5 балів),
2. Підготовка публікації до друку та/або виступу на конференції за тематикою дисципліни (до 10 балів)
3. Обговорення відповідей та оцінювання практичних робіт інших студентів (до 5 балів)
4. Участь у вебінарі чи прослуховування курсу за тематикою дисципліни (до 10 балів)
5. Участь у студентських наукових конкурсах та олімпіадах (до 10 балів)

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, комп'ютери
-----------------------------------	-------------------------

Література:

1. П'яткова А. В. Ландшафтознавство: прикладні аспекти : навчально-методичний посібник / А. В. П'яткова, Н. О. Роскос. – Одеса : ОНУ імені І. І. Мечникова, 2020. – 122 с.
2. Мельник А. В. Польове ландшафтне картування: система термінів і понять. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2014. 92 с.
3. Денисик Г. І. Антропогенне ландшафтознавство. Вінниця: ПП «ТД Видавництво Едельвейс і К», 2012. 306 с.
4. Воловик В. М. Ландшафтознавство: курс лекцій. Вінниця: Твори, 2018. 218 с.
5. Дудка І. Г. Ландшафтознавство: практикум / І. Г. дудка, Б. о. Чернов. - К. : Видавництво ПП Ісаєнко Н. І., 201. – 198 с.
6. Василега В.Д. Ландшафтна екологія: навчальний посібник, Василега В.Д.- Суми: Видво СумДу, 2010. – 303 с.
7. Гродзинський, М. Д Ландшафтознавство: навчальний посібник / М. Д. Гродзинський, О. В. Савидька. - К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2008. - 319 с
8. Ландшафтна екологія. Матеріали методичного забезпечення до практичних робіт для студентів спеціальностей 101 «Екологія» та 183 «Технології захисту навколишнього середовища» / І. Г. Миронова, В. В. Федотов. - Д.: Національний гірничий університет, 2018. – 44 с.
9. Мащенко О.М. 38 Основи ландшафтознавства. Навчальний посібник. – Полтава: ПДПУ, 2010. – 78 с.
10. Терепищій С. О. Сучасні освітні ландшафти / С. О. Терепищій. – К.: «Фенікс», 2016. – 309 с.
11. Атаманюк Я.Д. Ландшафтознавство: навчальний посібник для самостійної роботи. Факультет природничих наук, ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».- Івано-Франківськ, 2020.-136 с.
12. Гуцуляк В.М. Ландшафтознавство: теорія і практика: Навчальний посібник. – Чернівці: рута, 2005. – 124 с.
13. Охременко І. В. Ландшафтознавство: методичні рекомендації до практичних і семінарських занять. Для студентів спеціальностей 106 Географія, 103 Науки про Землю, 014.07 Середня освіта (Географія), денної та заочної форм навчання. – Херсон: ПП Вишемирський В.С., 2017. – 32 с.
14. Савицька О.В. Методичні рекомендації до проведення семінарських занять з дисципліни «Ландшафтознавство»: Навчальне видання. – Київ: Логос, 2011. – 28 с.

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра географії та природознавства, Івано-Франківськ, вул. Галицька, 201Д, каб. 206, https://kgip.pnu.edu.ua/ kgp@pnu.edu.ua
Викладач	к.геогр.н., доцент Атаманюк Ярослава Дмитрівна

Контактна інформація
викладача

yaroslava.atamaniuk@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

<p>Академічна добročесність</p>	<p>Політика щодо академічної добročесності. Академічна добročесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатів навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна добročесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної добročесності регламентується положенням: «Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”» https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/%D0%9D%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7-%E2%84%96627_27.09.2018.pdf</p> <p>У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної добročесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання. В Університеті діють морально-етичні принципи та правила поведінки викладачів і студентів, яких слід дотримуватися у своїй діяльності, прописані в Кодексі честі Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/%D0%9A%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81.FR12.pdf</p>
<p>Пропуски занять (відпрацьован ня)</p>	<p>Пропуски занять відпрацьовуються в обов’язковому порядку. Студент зобов’язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до Положення «Про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf</p>
<p>Виконання завдання пізніше встановленог о терміну</p>	<p>Виконання завдань пізніше встановленого терміну знижує максимально можливу оцінку на 5 балів для лекцій та на 10 балів для практичних занять. За об’єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) оцінювання не змінюється.</p>
<p>Невідповідна поведінка під час заняття</p>	<p>Всі аудиторні та самостійні заняття проводяться з дотриманням етичних стандартів професії. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час підготовки практичних завдань в процесі заняття. Забороняється добровільна передача інформації між студентами під час екзамену чи практичних робіт.</p>
<p>Додаткові бали</p>	<p>Студент може отримати додаткові бали згідно Положення «Про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf</p>
<p>Неформальна</p>	<p>Неформальна освіта зараховується згідно Положення «Про порядок</p>

освіта	зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019 р., із внесеними змінами наказом № 80 від 12.02.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/02/neformalna_osvita.pdf Рекомендовані платформи: prometheus.org.ua www.ed-era.com
--------	---

Викладач _____